

VIII CONCURS

de narracions curtes

JOSEP SOLER I PALET

VIII Concurs de narracions curtes

Josep Soler i Palet

Concurs organitzat conjuntament per
l'Ajuntament de Terrassa i l'Ateneu Terrassenc

VIII Concurs de narracions curtes Josep Soler i Palet

1a edició (digital): abril 2018

Revisió dels textos: **Fina Ginesta**

Ajuntament de Terrassa

Servei de Cultura

Servei de Comunicació

© Ajuntament de Terrassa

El jurat del VIII Concurs de narracions curtes Josep Soler i Palet ha estat format per:
Teresa Casals, Josep Corominas, Maria Costa, Jordi F. Fernández, Jordi Flores, Montse Llovera i Montserrat Rusiñol.

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	5
Judit Cos Busquets ERUGA	7
Dolors Frigola Comas L' ESTACIÓ DEL MASNOU	11
Marta Jarque i Martínez MEL AMICS	14
Sílvia Guerrero Caballero EQUIDISTÀNCIA	22
Teresa Sala Savall ESTRANY DESTÍ	27
Noelia Romina Ianni GROC	31
Marçal Botey Bigordà L' ABSÈNCIA	35
Aurèlia Llach Cruz PLANY DE L' ÀNIMA	38
Marta Fenoy Òdena SOLA, A LA TERRA DELS MEUS ANCESTRES	44
Mari Luz Gerona Micolau TANGO	49

PRESENTACIÓ

Terrassa viu cada any amb intensitat i passió la Diada de Sant Jordi, que és al mateix temps la gran festa de la cultura catalana i una expressió de la vitalitat literària i cultural de la nostra ciutat. A través del llenguatge dels llibres i les roses, els nostres carrers i places esdevenen espais en els quals es produeix un esclat de terrassenquisme, de catalanitat i de civisme que és un reflex de la identitat del nostre país i de la vocació de Terrassa com a capital cultural.

La nostra ciutat ha esdevingut, en gairebé tots els àmbits de la vida cultural, una referència imprescindible de creativitat, d'innovació i de diversitat. La literatura, la dansa, el teatre, el cinema, la música, les arts plàstiques... aquests són els principals eixos que defineixen el caràcter cultural de Terrassa i que aporten un accent propi a una identitat marcada també pel patrimoni, la ciència i la innovació, l'esport, la universitat, la natura...

La Diada de Sant Jordi constitueix, doncs, la millor ocasió per conèixer i compartir la riquesa literària de la nostra ciutat, a través de nombroses activitats i publicacions, com la que correspon cada any al «Concurs de Narracions Soler i Palet». Amb l'impuls de l'Ateneu Terrassenc i de l'Ajuntament, retem així un homenatge a Josep Soler i Palet, personatge clau de la vida cultural terrassenca de finals del segle XIX i principis del XX, al mateix temps que oferim una possibilitat de descobrir el talent de les autores i autors que participen en el concurs i que contribueixen així a enriquir el patrimoni cultural i literari de Terrassa.

Us convido doncs a gaudir d'aquest recull de narracions, en el context de la Diada de Sant Jordi i de la gran festa de la cultura del nostre país, oberta a tothom i al món.

Alfredo Vega

Alcalde de Terrassa

Judit Cos Busquets

Primer premi

ERUGA

Des del dia que va morir, cultivava erugues.

Alguns matins sortia al jardí amb el propòsit de veure si alguna de les erugues havia fet algun capoll, tan sols pel plaer o no, de veure com s'embolcallaven i ressorgien belles i plenes de vida.

Els dissabtes a la tarda solia posar-se els guants i agafar les tisores de podar per arreglar les plantes que acollien les erugues més belles: les rudes, els fonolls, les caputxines, els acònits blaus i la marihuana en el tros de terreny que tenia al darrere de casa seva. Treia les fulles seques, arrencava les males herbes, apartava els cargols, tot perquè les petites larves poguessin créixer en les millors condicions possibles. Eren hores que li permetien deixar la ment en blanc i refugiar-se en una dimensió no dolorosa. Els diferents colors de les flors plantades i de les papallones la feien obrir els ulls i gaudir-ne més enllà de la vista.

Aquell, va ser un dissabte diferent. Va sonar el timbre. Va deixar les eines i els guants a terra, pausadament, i va caminar fins a la porta vorejant la casa. Va obrir la reixa oferint els braços a la seva amiga. En silenci es van abraçar llargament i es van fer dos petons afectuosos a les galtes. A l'hora de deixar-se anar totes dues tenien els ulls humits.

—Ara veig que he tardat massa a venir, em sap greu— va dir la Betty trencant el dens silenci que es va instal·lar entre les dues.

—Has vingut sola?— va dir la Irene mirant al carrer i tancant la porta darrera seu.

—Si, l'Hug és molt trapella i prefereixo que es quedi amb el seu pare— va contestar la Betty forçant-se a no mostrar massa alegria. Van entrar a la casa abraçades de la cintura i es van dirigir a l'acollidora cuina. La Irene va preparar infusions amb una barreja d'herbes relaxants i uns trossos de pastís de xocolata que havia deixat a punt aquell mateix matí.

—Com va l'empresa?— va parlar amb la veu tranquil·la —ja tens molta gent apuntada als tallers?

—Estic molt engrescada, tinc set dones apuntades al taller de costura i nou al de ganxet creatiu. Però això no és tot, fa tres mesos que he obert la botiga online i ja he tingut unes vuitanta comandes. Estic molt contenta i si continua així hauré de buscar-me algú que m'ajudi— va dir la Betty mirant-la fixament als ulls i convidant-la a sortir del seu nínxol.

La Irene va baixar la mirada i va parlar de les visions que rutinàriament l'acompanyaven.

—Aquesta setmana vaig veure els peücs roses de ganxet que em vas regalar a l'ampit de la finestra de l'habitació, sentia el seu plor— va fer una llarga pausa— —li vaig cantar la seva bressola fins que es va adormir.

Es va fer un silenci estrany.

—Vols dir que et fan bé tantes infusions? va preguntar-li la Betty tot reconeixent la ferum en el vapor de la tassa.

—No em veus que estic més tranquil·la— amb veu pausada i un somriure teatral. Aquestes visions és la manera que tinc de comunicar-me amb la seva ànima i de saber que està bé.

—Pot ser sí. T'has plantejat tornar a treballar, doncs— va dir la Betty, canviant de tema.

Ja feia sis mesos del tràgic succés i tan sols havia sortit de casa per una visita al metge i una al psiquiatre.

La Betty se la mirava compassivament, tot mossegant la coca, mentre recordava el seu primer contacte.

Es van conèixer quasi dos anys enrere a la cafeteria d'aquella prestigiosa clínica, totes dues desitjaven l'últim tall de brownie i el van compartir. Van connectar instantàniament, les dues eren allà mogudes pel mateix desig.

El programa de fecundació in vitro els oferia esperança després del fracàs de les inseminacions artificials. Les possibilitats de veure's rodones i plenes es reduïen i es complicaven. I en aquesta cursa d'obstacles van córrer en el mateix equip. Les dues es van quedar embarassades amb tres mesos de diferència i van fer el viatge cap a la desitjada maternitat juntes. Creien de tot cor que el pitjor de tot ja havia passat.

En aquells dies, tot i la panxa, la Betty passava hores davant la Singer, pedalant alegre a ritme de ragtime. Amb la seva traça va elaborar un conjunt de cobrellit, protector de baranes i coixí d'una delicada roba de tons rosats i liles. Un cop acabat, hi va pintar a mà unes papallones de colors llampants. Va ser el seu regal a la Irene després de l'ecografia del segon trimestre i pel seu aniversari. La Irene al mateix temps li va regalar un disc compacte i un llibre amb sis cançons de bressol escrites, dibuixades i cantades per ella amb el nom del petit que esperava la Betty.

La Betty va parir el seu fill als vuit mesos d'embaràs, però malgrat la prematuritat va néixer un nen sa i ple de vida. I la Irene va tenir una nena preciosa. Unes setmanes després de veure els seus desitjos acomplerts la Betty acompanyava la seva amiga en un viatge cap a l'infern. Setmanes més tard del part, la inesperada mort sobtada de la petita a les tres setmanes de vida va buidar el niu de la Irene.

El bressol seguia al costat del seu llit, amb la flaire de l'agror de llet i nadó impregnada als llençols de papallones.

—Tot just somreia— deia la Irene —si no li hagués posat aquell pijama de feltre. I sense acabar la frase va fer un glop, una profunda blavor s'escampava per l'estómac de la Irene com una taca de tinta, arribant a tots els racons del seu ésser, també al cor. El metge li havia receptat antidepressius, que seguien intactes a l'armari, al costat del pots d'herbes que assecava del seu jardí. I va seguir parlant malgrat que se li alentís la veu— l'embaràs va

anar bé, el part va ser llarg però fàcil, va pesar 3.100 grams i al cap de pocs minuts es va agafar al pit sense problemes.

La Betty escoltava mentre el seu cor batejava a ritme de Sweet Little Angel. La veu ronca de B.B.King acompanyava les imatges del seu baixar a la foscor. Ella se n'havia sortit gràcies a la música i a la Singer.

La Irene va fer una inspiració profunda com si li costés respirar i va continuar:

—Aquella era una nit qualsevol, li vaig donar el pit i el Dani la va canviar i la va acotxar. Al cap de vint minuts es va desvetllar i llavors li vaig tornar a donar el pit fins que va quedar adormida. La vaig posar al seu bressol i allà va restar com un àngel, dolça, quieta, silenciosa, lleugera. Durant la nit va decidir deixar de respirar— va mirar fixament en un punt llunyà —ara deu ser una petita papallona i jo vull acompanyar-la en el seu vol.

La Betty va obrir els ulls de sobte, es va aixecar i li va prendre la tassa de les mans. Tot seguit es va acostar a la pica i va llençar la infusió a l'aigüera. Incrèdula, va tocar amb la mà les restes del te i va fregar-se els dits per comprovar que el que veia eren els pètals blaus de l'acònit.

—Però què has fet, Irene?.

Des del dia que va morir, cultivava erugues.

Dolors Frigola Comas

Segon premi

L'ESTACIÓ D'EL MASNOU

A punt de pujar al tren, m'adono que m'he deixat el llibre sobre el banc. Soc una despistada! Desfaig el camí i quan ja el tinc a les mans el tren arranca i l'estació queda buida i en silenci.

Sé que en pocs minuts arribarà el següent. Em relaxo i m'acomodo. Obro el llibre i em deixo seduir, de nou, per la història: “la primera tarda que vaig pujar a la torratxa, vaig veure una estrella molt grossa cap a la banda de les muntanyes...”.

Totalment absorta en la lectura, de sobte, em sembla sentir la meva pròpia veu pels altaveus de l'estació. Acabo d'anunciar, jo mateixa, l'arribada del proper tren per la via u. Em quedo perplexa de la meva gosadia i, sense més preàmbuls, tota decidida, em dispo a llegir en veu alta la novel·la de la Rodoreda. Funciona. La veu s'amplifica per tota l'estació i continuo llegint posseïda per una sensació que m'embriaga.

Del tren, que acaba d'arribar, en baixa un munt de gent. Tothom porta a les mans un llibre. El duen obert i l'agafen amb cura. Caminen decidits, mentre llegeixen sense aixecar la vista del llibre. Pels altaveus, continuo amb la lectura de la novel·la de tapes envellides i aroma d'antic, i em miro la gent que, al passar pel meu davant, em somriuen.

De la munió de persones que han baixat del tren, distingeixo la meva professora de literatura catalana. Quan és al meu davant, em pica l'ullet mentre em fa el gest de victòria amb el dit polze i m'anima a continuar llegint. Això, vol dir que ella també m'ha sentit! La meva veu s'ha escampat per totes les estacions del Maresme! Només de pensar-ho, el cor em fa un salt i em deixo per seguit contant la història de la Cecília C.

En pocs segons, arriba el meu tren. Ocupo el seient del costat de la finestra i em deixo enlluernar per l'atzur immens que es reflecteix sobre el mar. Llavors, obro la novel·la i m'hi endinso a pleret. Sento la Cecília tan a prop que, com ella, oloro gessamins i clavellines, i el xipolleig de la font posa música al meu vagó. Els minuts passen ràpid, ja som al Masnou. Quan em disposo a baixar del tren, veig un munt de llibres al costat de la porta de sortida. El revisor em convida a agafar-ne un. Agraïda, el prenc. Un cop fora del tren, abans de poder mirar el nou llibre que porto entre les mans, noto una corredissa darrere meu. Em giro:

—Disculpa, és teu aquest punt de llibre? T'ha caigut mentre llegies en veu alta pels altaveus —la veu del noi és salada, com la brisa de llevant que amarina l'aire de l'estació del Maresme.

Miro la mà bruna que subjecta el tros de cartolina i, a poc a poc, alço la mirada per veure la blavor del mar reflectida en els seus ulls. Quan soc a punt de respondre, em fixo en la gent que passa pel meu costat. Tothom porta un exemplar d'El Carrer de les camèlies sota el braç i em continuen somrient.

Agafo el punt de llibre, sense dir res. Me'l miro i m'adono que no és el meu. El meu era banal, d'un color esgrogueït sense cap motiu destacable i aquest porta dibuixat un estel. Un estel bellíssim cobert de purpurina platejada sobre un fons violeta. No dic res i el poso dins del llibre. El noi, decidit, m'agafa el llibre, l'obre i inicia la lectura en el mateix punt que jo l'havia deixat: “quan el Jaume es va acostar, va mirar cap on jo mirava i em va dir que era l'estrella brilladora, la meva. I me la va fer saludar amb la mà...”

Empesos per la màgia de les paraules de la Rodoreda, seiem al banc. Jo prenc el meu exemplar que m'havia ofert el revisor i, a duet, comencem a llegir en veu alta i les nostres veus s'escampen

a través dels altaveus. En honor a tota la gent que espera el proper tren, comencem de nou pel capítol I: “Em van deixar en el carrer de les Camèlies, al peu d’un reixat del jardí i el vigilant em va trobar a la matinada...” quan arribem al paràgraf del cactus que va florir sense terra, ja formem una rotllana de persones tan gran que arriba a tocar de mar. Les onades ens llepen els peus i assaborim la salabor dels mots llegint a l’uníson. En perfecte harmonia, l’onatge ens marca el ritme: Posem èmfasi en les síl·labes tòniques, i afluixem en les àtones, respirem amb els punts i seguits, i fem pausa llarga amb els punts i apart. A les comes, fem petits intervals, tant minúsculs com els granets de sorra que ens escolten atents. Ho fem amb tanta harmonia que, fins i tot, l’horitzó ha vingut cap a nosaltres i també llegeix. Més que llegir, recitem! En un racó de l’espigó, un gramòfon plora. La música del bandoneó es vol afegir al cor de veus, però la seva veu és trista perquè sap que ja arribem a la darrera pàgina. Ha fet tard, i ja som al final de la nostra història.

Tanquem els llibres, i l’horitzó se’n torna al seu lloc. Les onades s’aturen. Els grans de sorra s’amaguen sota les roques, i el crepuscle aplaudeix. Saludem, embriagats, feliços, posseïts per un do estrany que ens uneix. Tothom marxa. I el món sencer sembla un oasi de mar fet de silencis. Com el de l’estació que, de nou, m’acull.

Sé que en poca estona el cel s’omplirà d’estels. Seguint els consells del Jaume, saludaré amb la mà la meva estrella brilladora. Abans, però, obro el llibre per la pàgina que em marca el punt i descobreixo amb sorpresa unes guspines de purpurina que brillen als meus dits.

De nou, escolto la música del bandoneó i m’acosto al vell gramòfon oblidat en un racó de la platja d’El Masnou. Vell i solitari. Tan solitari com jo, que he d’inventar-me històries per a poder viure.

Marta Jarque i Martínez

Tercer premi

MEL AMICS

L'avi Martí

L'avi Martí viu en una casa a la muntanya envoltada de boscos frondosos.

A casa de l'avi sento espetegar la llenya que crema a la llar de foc i gaudeixo del fregadís del Ximo, el seu gat, quan s'amaga entre els coixins del sofà i ens busca perquè l'acariciem. A casa de l'avi el silenci es trenca amb el vent que bufa, amb la pluja que cau i esquitxa els vidres de les finestres, amb els trons estrepitosos, amb els udols d'un gos i el cant dels ocells. O amb les passes lleugeres d'algú que s'apropa. I també es trenca amb l'olor d'una bona sopa acabada de fer.

- A taula, Aina. És l'hora de sopar!

Les sopes de l'avi són les més bones del món. Xarrupo, xarrupo, fins deixar-ne el plat ben net.

Havent sopat, ens asseiem al sofà l'un ben a prop de l'altre. No mirem la tele, perquè l'avi no en té. I no m'explica contes, perquè diu que no en sap.

- Avi, posem un plat de música! - li demano.

L'avi té un tocadiscs i una pila de vinils, grans com un plat de macarrons, plans i negres i amb un forat petit al mig. En té un armari ple. I els guarda com si fossin el tresor de Tuthankamon.

- Aquests són els Beatles- em diu, mentre m'ensenya la fotografia de la funda - els preferits de La Mary.

El tocadiscs gira i mentre escoltem la música, l'avi em parla dels seus amics i jo puc imaginar-me com deu ser cadascun.

- Saps què, Aina?

- Què, avi?

- Que tinc ganes de veure els meus amics. Què deuen fer? S'acaba la música. El silenci torna a regnar a la casa i ens farà companyia tota la nit.

Durant la nit, que és quan l'avi diu que té temps de pensar les coses, s'ha decidit.

Ja no pot passar més temps. Convidarà els seus amics a fer una costellada.

L'àvia Gina i l'àvia Rosa

Al meu cap, com diu repetidament el meu pare, només hi tinc lloc per la música.

- Do, re , mi, fa , sol, la , si, do, si, la, sol, fa mi, re , do!-
em passo el dia cantant.

Les matemàtiques, les entenc a través dels compassos i els ritmes. Països com França, o el Brasil, els conec bé per les seves cançons... I si faig gimnàstica és, sobretot, amb els dits, quan practico el pizzicato.

Avui, com molts diumenges, els pares m' han portat a passar el dia amb l' àvia Gina i la seva germana Rosa.

A les 10 en punt del matí ja érem a la porta de l'entrada de la residència on viuen des de fa uns quants anys. No m' hi han deixat sol, no. Jo no tinc ni gat ni gos, però sí que tinc un violí italià que no se separa mai de mi. Allà on vaig jo, ve ell, fidel. Allà on és ell, sóc jo, a punt per fer-lo sonar.

Amb el violí penjat a l'esquena, he arribat fins a l'habitació de les meves àvies, que les anomeno jo.

I allí les he trobades, al nostre buc d'assaig dels diumenges, esperant-me impacients, netejant la trompa, l'una; i afinant el violoncel, l'altra.

L'àvia Rosa ha deixat la trompa damunt del llit i ha alçat el dit índex com si fos una batuta. És una bona directora d'orquestra!

L'inici de l'assaig d'avui ha estat un veritable desastre. L'àvia Gina desafinava com mai.

- No tinc el dia – ens interrompia i s'excusava cada dos per tres.

Hem repetit la mateixa estrofa més de deu vegades.

- Què et passa, avui, Gina? Estàs força despistada. Deus tenir la costellada al cap- li ha retret l'àvia Rosa.

- Potser sí, Rosa. És que em fa il·lusió haver rebut notícies del Martí. Hi anirem, oi?

- És clar que sí. No hi podem faltar. Però ara cal que ens concentrem per al concert d'avui.

Després de l'entrebanc hem continuat assajant tossudament fins que hem aconseguit una melodia quasi perfecta. Això ens ha animat.

A les dues hem anat a dinar al menjador comunitari ben preparats per acompanyar les postres amb un bon espectacle.

L'avi Ramon i l'àvia Mary

Avui el dia s'ha llevat capgirat.

Estic ben acotxada. Tinc el front, les galtes i les mans ben calentes i no tinc ganes de sortir del llit.

Només trec una mica el nas pel forat del sac de dormir i observo el meu voltant...

Veig l'avi, ben plantat, que va amunt i avall de la caravana, agitat, remugant, perquè diu que ha perdut el mòbil.

Observo la Mary, que encara porta el pijama posat i que va ben

despentinada, que mira per la finestra, despreocupada. Segur que pensa que ja el trobarà, el mòbil. Hi està ben acostumada que ho perdi tot, l'avi.

De sobte, amb una cantarella, la Mary ens anuncia que s'acosta mal temps:

Haurem d'endregar les bicicletes.

Sort que tenim un bon aixopluc! Pluc, pluc, pluc!

I com que la Mary no espera mai ningú per fer res que ella pugui fer, es posa l'anorac amb la caputxa i surt a fora per endregar-les abans no sigui massa tard i quedin colgades de neu.

L'avi, sense fer gaire cas de les novetats meteorològiques de la Mary, després de regirar-ho tot, ha trobat el seu mòbil dins de la funda de les ulleres.

- Aquí, és aquí, el mòbil! I què hi feia aquí? Quins acudits!- I ara que ja té el mòbil comença a rondinar perquè no troba les ulleres.

- Sense les ulleres, no em serveix de res, el mòbil! On són les ulleres? - i comença a escorcollar-ho tot de nou.

Fins que la Mary torna a entrar fregant-se les mans. Té el nas ben vermell.

Nevarà de debò! Oh, oh, oh!- canta feliç.

- I jo he perdut les meves ulleres!- gemega l'avi.

- Que no havies perdut el mòbil? Ara les ulleres?- se'l mira bé.- Però si les duus al cap, Ramon!

Els dos esclaten a riure.

Jo també ric, però en silenci perquè em fa mal tot, avui.

L'avi aprofita que ja ha trobat les ulleres i el mòbil per llegir els missatges que ha rebut mentre no trobava ni una cosa ni l'altra.

- Un missatge important, Mary ! – Crida l'avi.

I la Mary ho deixa tot per escoltar-lo.

- El Martí ens convida a una costellada! Això és fantàstic!

La Mary s'ha posat molt contenta i ha començat a cantar altra vegada:

És fantàstic, un dinar, amb els amics de sempre

Tralalà- tralalà... avui neva i nevarà...

L'escolto. Té una veu tan dolça, la Mary.

Ets la reina de la cançó!- li diu l'avi, afectuós.

Ara es posen a preparar l'esmorzar els dos junts.

Sento el soroll de la cafetera i del bullidor, com llesquen el pa, com obren i tanquen calaixos i com van parant la taula... Mentrestant, em distrec observant com a fora, la neu, flonja i freda, cau lentament i silenciosa i es va enganxant al vidre de la finestra. Aviat el cobrirà completament i semblarà una cortina ben blanca, ben teixida.

Quan l'avi s'adona que no em llevo, que no salto del llit ni amb la sorpresa de la neu, ni amb l'olor de les torrades acabades de fer, s'afanya a posar-me el tremòmetre.

- Tremòmetre no, Clara, termòmetre!- em diuen els dos alhora trepitjant-se les paraules.

- Tinc febre?- els demano després de sentir el pit-pit-pit del ter-mò-me-tre.

- Tens dècimes- respon la Mary.

El dia s'ha llevat capgirat i nosaltres haurem de modificar els plans que teníem previstos per avui: No anirem fins al llac amb bicicleta, no farem pícnic ni estrenarem la cantimplora nova. Ens quedarem a la caravana i jo covaré el refredat. Em passarà la febre i després sortirem a fer un ninot de neu amb nas de pastanaga i ulls de botons.

L'àvia Fina

Mai no m'havia fixat en aquest edifici tan alt.

Mai no hi havia entrat.

Mai no m'havia fet tanta impressió entrar en un lloc desconegut, per molt alt que fos.

L'àvia Fina és allí des de fa una pila de dies , i els pares, avui, sortint de l'escola m' hi han portat.

- L'àvia vol veure't- m' han dit-.

Jo fa dies que friso per veure-la, per abraçar-la, per fer-li un petó ben fort.

- És a l'habitació 1350. Pis 13, habitació 50, llit a.- va repetint la mare.

A l'hospital tot és de color blanc: les parets, els llençols, els cobrellits, les tauletes de nit, les taules per dinar des del llit estant, les bates, els pantalons i les sabates dels infermers. Tot és blanc i net. I fa una olor ben especial.

L'àvia també té els cabells ben blancs, i llargs. En té molts. La mare li pentina i li recull en un monyo cada matí.

El pare s'asseu ben a prop del llit i li llegeix un article del diari en veu alta. Tot seguit, la posa al corrent del que passa per casa.

- Avui hem regat les plantes del teu balcó. Fan molt goig.

I el fuster ja ens ha portat la porta nova que tu has insistit tantes vegades de canviar. Demà ens la instal·larà. És un bon fuster. Treballa bé.

I abans de venir, mare, he passat per Correus per enviar la fotografia de la colla i el disc del Cohen al Martí, tal com em vas demanar. M'han assegurat que ho rebrà tot abans que s'acabi la setmana.

- Pare, l'àvia et sent? –li pregunto amb veu ben baixa.

- Jo crec que sí, encara que no ens digui res. Ens escolta.

Sap que som aquí, al seu costat.

No puc deixar de mirar l'àvia. Sento un pessigolleig estrany a la panxa. Sembla tranquil·la, però desitjo que obri els ulls i em digui alguna cosa.

- Es despertarà, mare? – insisteixo.

- Ara reposa, Júlia, i està en pau. I molt contenta que hagi vingut- em diu la mare.- I la sorpresa que li has portat, on és?

De dintre la motxilla, he tret un ninot que he fet amb un mitjó vell. L'he fet expressament per a l'àvia. L'hi he posat a la mà. I ella l'ha pres i se l'ha posat al pit, sense deixar-lo anar.

Segur que sent la meva olor. Segur que pot imaginar-se com és el ninot, només tocar-lo. És ella, l'àvia, qui m'ha ensenyat a fer ninots!

- És en Mico-mitjó, àvia- dic - vol fer-te companyia.

La mare m'ha fet una abraçada com la que m'hauria fet l'àvia. Al pare li ha caigut una llàgrima, que s'ha eixugat amb la màniga de la camisa.

- L'àvia ja té el Mico-mitjó- m'ha dit, picant-me l'ullet. –

Apa, Júlia, ara hem de marxar cap a casa.

He fet un petó a l'àvia, d'aquells que volen, i li he dit adéu amb la mà i amb un fil de veu que no s'acabarà mai. – Adéu, àvia!

L'avi Ricard

Molt a prop de casa nostra, en tombar una cantonada, hem conegut un home que deu tenir, més o menys, els mateixos anys que els meus avis. Es diu Ricard. És vidu i els seus quatre fills viuen escampats arreu del món. I els veu poc, tan poc com jo als meus avis.

És un bon home. – Els meus pares també ho creuen.- I jo sento que me l'estimo com si fos el meu avi de veritat.

M'agrada passar tantes estones com puc amb ell.

Les que passem a casa seva són tranquil·les, lluny de qualsevol enrenou. M'ajuda a fer els deures i em deixa fer servir el seu ordinador.

De tant en tant em parla de la seva família i dels seus amics de tota la vida, mentre em mostra les fotografies que té repartides per tot l'estudi.

- Veus, Joussef, aquests són els meus amics- m'assenyala una fotografia- Fixa't amb aquest, és el Martí. Aviat ens reunirem tots a casa seva. Ens ha convidat a fer una costellada.

I jo també recordo i li parlo dels meus avis que vaig haver de deixar, lluny, molt lluny, en el país on jo vaig néixer i que enyoro sovint.

Se'ns il·lumina els ulls, repassant les nostres històries i se'ns estoven els cors.

Però quan sortim a passejar tot es torna màgic.

Jo empenyo la seva cadira de rodes carrer amunt, i un cop dalt

de tot, girem cua, m'enfilo a la seva falda i ens deixem anar carrer avall, saltant tots els obstacles que anem trobant pel camí.

Si fa un dia ventós, l'aire fa voleiar els meus cabells espessos, rinxolats i negres i li freguen el nas.

- Que em fas pessigolles, Jouseff!- crida.

Badem amb qualsevol cosa que passi al nostre voltant.

El Ricard és vell, però encara és molt valent i li agrada divertir-se.

Assegut a la seva falda, ell m'abraça ben fort amb un dels seus braços. Amb l'altre condueix la cadira, decidit, coratjós.

- Sembla que anem en un Fórmula1, Jouseff!- proclama.

- Som lliures!- crido encara més fort, jo.

- Sí, Jouseff, com el vent!

Si plou ens imaginem que naveguem per un oceà.

- Mariner! Agafa fort el timó!- capitaneja amb autoritat.

- A les seves ordres capità!- responc de seguida. I poso la meva mà damunt la seva mà.

I anem maniobrant fins que arribem a casa sans i estalvis.

- Terra a la vista!- cridem alhora, divertits i ben xops!

Aquesta és la Terra dels dos.

El Ricard, el Ramon, la Mary, la Rosa i la Gina han arribat puntualment a casa el Martí. Fa un dia esplèndid i mentre les brases van coent les costelles, els sis amics fan un brindis:

- Per a la Fina i per la nostra amistat, que com la mel, durarà per sempre més!

Sílvia Guerrero Caballero

EQUIDISTÀNCIA

“Un dia cru d’hivern, per defensar-se del fred i la neu, els porcs espins d’una ramada es van prémer uns contra els altres per tal de prestar-se calor. Però a l’ajuntar-se, es van ferir amb les seves pues i van haver de separar-se. Obligats pel fred, altra volta a l’apropar-se van tornar a punxar-se i a distanciar-se. Les alternatives d’aproximació i allunyament van durar fins que van aconseguir trobar una distància mitjana, en la que tant el fred com les ferides resultaven alleugerits”.
Schopenhauer

L’Aamaal dirigia els seus passos incerts cap el vehicle policial. Els seus tres fills la miraven desemparats des del portal estant. Les voreres eren plenes de molta altra gent del veïnat que havia sortit de casa malgrat el fred. Tots creien que havia matat el Pere en assabentar-se que l’havia fet hereva d’una petita fortuna. Es miraven l’espectacle amb ulls de ‘jo ja ho deia’. L’Aamaal feia cinc anys que vivia a Terrassa. En arribar havia decidit llogar un estudi minúscul en un barri de classe mitjana. No volia un barri de la perifèria on els seus li poguessin descobrir la vergonya als ulls. El veïnat ara s’hi recreava en la detenció de l’única musulmana del barri. L’Aamaal no els veia. Va alçar uns segons l’esguard per observar amb intensitat la finestra del segon pis de davant. Els ulls se li van omplir de llàgrimes. Va baixar el cap i va entrar al cotxe de policia.

L’Aamaal havia abandonat Hama amb els tres nens per fugir del seu marit, el Hashim. Va marxar a correuita ben entrada la nit, amb quatre estris en un gran mocador lligat a l’esquena i tot el que havia pogut estalviar amb els anys. Degut a una sèrie de fets casuals la seva penosa travessa per Europa va finalitzar a Terrassa. Havia conegut el Pere tot just arribar-hi. Fent servir d’intèrpret una noia del Marroc, amb la que podia entendre’s va aconseguir feina com la seva cuidadora.

La no presència del Pere era ben coneguda al veïnat. Feia anys, havia format amb la Cèlia, la seva dona, una de les parelles més

estimades per tots. Brillaven junts. Aquella màgia solia contagiar els que els envoltaven quan els veien passejar pels voltants agafats de braç. Però la Cèlia va morir i el Pere va anar recloent-se cada cop més. Fins que va patir un ictus molt sever que el va deixar empresonat al seu llit i ningú no l'havia tornat a veure. El Pere no deixava que ningú el visités. El primer dia de feina, l'Aamaal va entrar al pis amb la clau que li havien proporcionat els de l'agència. Un gran quadre d'una dona amb mirada curiosa i somriure juganer presidia la sala. Malgrat ser les nou del matí tot era fosc, pesat.

Havia demanat als de l'agència que no m'enviessin mai una de les del mocador!- va ressonar dins la cambra. L'Aamaal no va entendre una sola paraula però inconscientment va retrocedir. Una cascada de records del Hashim escridassant-la van lliscar pel seu cervell. Tenint en compte que no parlava l'idioma ni tenia experiència havia acceptat entusiasmada aquella feina, però desconeixia que el seu mal caràcter feia temps que era conegut per les altres noies de l'agència. Finalment havien decidit fer-li el boicot que feia temps que mereixia. Només l'Aamaal havia accedit a acceptar aquell encàrrec i així li havien explicat els de l'agència a l'amic del Pere que tot i fer anys que no el veia, li continuava gestionant els tràmits amb les cuidadores.

L'Aamaal malgrat la torbació que sentia va respirar profundament i va encendre la llum del dormitori. Des del llit estant el Pere la mirava amb ulls vessats d'ira. Intentava moure's pesadament. Només mantenia el control del tronc i lleugerament de la mà esquerra. L'Aamaal es va atansar per ajudar-lo, però ell es va esmunyir de forma violenta. Va continuar reptant amb cul i esquena per tal d'aconseguir mirar-la una mica més incorporat, recolzat al coixí que es trobava en posició vertical, sobre el respall de fusta.

Els dies van anar passant a la foscor de casa del Pere. Ell mai deixava a l'Aamaal obrir les persianes. Sempre estaven tal com les havia trobat el primer dia, quasi abaixades del tot. Encendre els llums estava també prohibit, el Pere s'havia encarregat de transmetre-li amb una violenta negació de cap, el primer dia quan ella ho va intentar. L'Aamaal es dedicava a netejar-lo, afaitar-lo, pentinar-lo, donar-li el menjar, tot mig a les fosques. Només veia la llum en els petits regals

que resultaven els moments d'anar a la compra. L'Aamaal començava a entendre l'idioma gràcies als nens que anaven al col·legi i eren com esponges però ell mai badava boca. Es passava el dia amb la mirada perduda en el rostre del quadre del menjador.

Lentament van anar passant els mesos. L'Aamaal creia que embogiria entre tanta tristesa. Un dia amb un rampell de gosadia va obrir de cop la persiana del dormitori. No marxava a casa fins que no deixava el Pere preparat per dormir, cap a quarts de nou. Necessitava fer una ullada als petits. No podia aguantar aquell patiment. Amb la persiana oberta podia veure l'interior del seu estudi. El Pere no va dir res. L'Aamaal encoratjada va encendre després totes les llums de la casa. Ell no va desviar en cap moment la mirada del quadre. Quan era a punt de plegar, però, la va cridar i li va dir que demà podien venir els nens a casa seva a passar la tarda. A l'Aamaal li va caure l'abric a terra de l'ensurt. Des del primer dia, feia mesos que no li havia tornat a sentir la veu.

La llum havia tornat a entrar a casa el Pere, els nens omplien de rialles el menjador i ell mica en mica va començar a deixar-se anar. Des d'aquell dia no havia tornat a parlar, però de tant en tant li deixava anar algun gest, alguna mirada de complicitat que l'Aamaal rebia com petites perles. Cada dia transcorria com l'anterior fins que un dia com qualsevol altre la seva relació va patir un gir inesperat. L'Aamaal li estava paixent el dinar quan ell va trencar el silenci. Quasi xiuxiuejant va començar a parlar-li de la seva dona i no va parar de fer-ho en gairebé dues hores. La Cèlia era especial. La relació amb el Pere també ho havia estat. Junts es feien millors persones. No havien tingut fills. No els calia més companyia que les seves converses.

D'ençà que el Pere li havia despullat l'ànima tot es va relaxar entre ells. Ell se li va anar descobrint, en petites dosis, separades per llargs dies de silenci. Després de deixar-lo fer, un dia l'Aamaal de forma maldestra per les limitacions de l'idioma, va començar a parlar-li del Hashim amb un bri de veu. De com amb tretze anys quan encara jugava amb nines l'havien casat amb ell. Ella somiava amb aprendre i comprendre el món, el Hashim la tancava a casa i no la deixava sortir al carrer. Aprofitava qualsevol excusa per apallissar-la. Amb vint anys, ja li havia fet tres fills. El Pere la va escoltar en silenci. Des

d'aquell dia les converses van anar fluint entre ells. El Pere era erudit en moltes matèries, havia estat un curiós insaciable. L'Aamaal gaudia aprenent tot el que abans no li havia estat accessible.

Feia tot just un mes, tot donant-li el sopar, el Pere li va dir que si us plau, s'assegués prop seu, al costat esquerre del llit. Els nens esperaven al menjador. Ell va prémer amb tota la poca força que li quedava a la ma esquerra el seu braç i la va mirar als ulls.

- Ajuda'm a morir-. Li va suplicar.

L'Aamaal es va estremir de dalt a baix. Feia dies que sentia que aquell moment arribaria. Cada cop de forma més recurrent el Pere acabava les converses parlant de quin sentit tenia la seva vida immòbil, una ment sense cos. Ella no va dir res. Va atansar el seu rostre al del Pere i li va besar suaument el front. Ell va continuar parlant pausadament. Ho farien tal com ho havia planejat el Sampedro. Al pla perfecte no li calia millora. Parlaria amb altres amics que encara li quedaven, d'aquells que de ben segur l'ajudarien. Cadascú s'encarregaria d'una cosa diferent, els seria impossible imputar-ho a ningú. L'Aamaal se'l va escoltar en silenci i en acabar va sortir de l'habitació sense dir res, amb els ulls a vessar de llàgrimes.

Un pesat silenci va tornar a caure entre ells, com si haguessin tornat als primers mesos de coneixença. Feia tot just dues setmanes, però el Pere va trencar el silenci per tornar-li a demanar que l'ajudés. Ningú no podia fer prevaler un dret universal per sobre un patiment injust i innocu. L'Aamaal entenia les seves paraules. No tenia cap sentit que es perllongués el no viure del Pere. No n'hi havia prou amb el cervell, el moviment és intrínsec a la persona. Mentre ell parlava, ella recordava totes les ensenyances de l'Islam contra el suïcidi. Però de seguida li tornava a venir al cap la coherència dels raonaments del seu amic. La seva relació, forjada amb mans d'orfebre al llarg dels anys es basava en el mutu respecte. A més a ella feia temps que l'Islam l'havia abandonat. Va prendre-li la mà esquerra perquè pogués sentir-li la seva.

- Ho faré - va xiuxiuejar-li a cau d'orella.

L'Aamaal sostenia amb mà tremolosa el got assassí que li havia preparat algú que no coneixia. Una càmera gravava tot els seus moviments. El Pere la mirava tendrament, amb una lluïssor

desconeguda al ulls. Va deixar el got a la tauleta per poder acomodar-lo al coixí. Li va somriure mentre l'acaronava suaument la galta. El Pere va tornar-li el somriure i va tombar el cap vers la càmera a qui va dirigir les seves darreres paraules. Tot havia acabat. L'Aamaal va tornar a casa amb un plàcid somris als llavis, però amb llàgrimes als ulls.

Aquell matí havien alliberat l'Aamaal sense càrrecs. El dia abans, a la tarda, li havien entregat al jutge encarregat del cas un llapis de memòria que havia arribat al Jutjat dins un sobre. Contenia una gravació on el Pere mirant molt serè la càmera explicava que exercia la seva voluntat, que era totalment conscient dels seus actes i que no s'havia de culpar a ningú més que a ell de la seva mort. Somreia i es prenia sense pressa però sense pausa, tot el contingut del got ajudat per una canya. L'Aamaal va baixar de l'autobús. Era hora de tornar a la lluita diària, però ara tot es veuria alleugerit gràcies a l'herència del Pere. Abans d'entrar a casa va dirigir una tendra mirada cap a la finestra del segon pis on sempre hi tindria un amic.

Teresa Sala Savall

ESTRANY DESTÍ

Ningú no sabia del cert d'on havia vingut aquell rodamon. Ja feia quinze anys que havia decidit acabar el seu periple en els carrers ombrívols, i en les places com llençols plens de llum, del barri del Born. Va arribar en aquells anys grisos de la postguerra, en què tothom arrossegava massa tristor i penalitats, però malgrat tot, ell hi copsà un aire solidari com de pati d'internat. La gent humil d'aquells carrerons es reconfortaven mútuament amb petits favors, i en Gabriel va percebre en els somriures d'aquells perdedors un món que li estibava el cor.

Deien que va venir fent de mosso en un transatlàntic; el vaixell mig desballestat, hauria anat a parar a les drassanes per una avaria. El Gabriel, en el temps d'espera, s'endinsà pel laberint de carrers estrets i ja no va tornar a embarcar-se. Establí lligams cordials amb l'encarregat i els mossos d'un magatzem d'espècies al major, s'emborratxà i cantà cançons melangioses del seu país, i sentint-se acaronat per la tendresa que l'envoltava, i acollit amb tolerància, decidí que havia arribat a casa.

Solia passar el matí en alguna placeta, sota les altes façanes amb penjolls de roba estesa. Ell deia que es fixava només en la bellesa: la de les veus i corredisses dels infants, la del gerani cridaner de la finestra despintada, o la dels grapats de xemeneies que omplien els terrats; en aquells moments semblava viure dins un miratge poètic i

els seus ulls tenien una lluïssor commoguda i plena d'afecte.

Al migdia, quan s'aturava l'activitat i la gent es ficava a casa per dinar, ell s'encaminava a un petit bar on hi feien menjar casolà, en uns baixos d'un passatge que acabava en un cul de sac. En arribar s'asseia al pedrís que hi havia sota la finestra de la cuina i s'esperava. Ja feia uns quants anys que la Mercè, la mestressa, havia pres el costum de posar una mica més de llegum a l'olla pel Gabriel. Al barri tothom sabia que la Mercè perdé el seu pare i el seu promès a la guerra, però ella no era de lamentar-se, i amb poques paraules i una mirada que tot ho deia, havia tret l'empemta per convertir aquell bar rònc, en un lloc on s'hi menjaven guisats senzills sobre estovalles ben netes.

No trigava a sortir la Mercè, grassona i vivaç, amb el seu monyo gris enclastat al clatell, que el buscava amb la mirada.

—Com anem Gabriel? Quin aire tan fresquet avui, oi? —fregant-se les mans al davantal—. Que et sembla una mica d'estofat? Avui m'ha quedat molt bo... —entrant a la cuina, tot removent els faldillams, somrient sense esperar resposta.

I la dona li treia un tupí i una cullera de fusta. Se'l mirava menjar un instant i amb un bon profit! s'excusava, i ja era dins. El Gabriel acceptava de bon cor el menjar i l'afecte que li dispensava la Mercè i quan s'acomiadava, tot eixugant-se la barba amb la màniga, ho feia amb un discret:

—Moltes gràcies!... i a disposar! —amb timidesa i agraïment en els seus ulls foscos.

Els veïns sabien que podien comptar amb ell quan els calia un cop de mà, però a la Mercè —que s'ho havia de manegar tot ella sola— la sincera disponibilitat del Gabriel li era un consol.

A l'estiu però, ell s'estava a la Barceloneta. S'acostava als xiringuitos i, amb els peus a la sorra, pelava patates i rascava la closca dels musclos fins deixar-los llisos i nets. A canvi tenia els àpats i un jaç sota cobert. Al vespre, si algú duia una guitarra, ell s'hi afegia cantant amb veu vibrant cançons tristes, mentre bevia tot el que li oferien, fins quedar estabornit damunt la sorra.

Una matinada xafogosa, en aquells anys en què van tancar el mercat del Born, el Gabriel dormia com un soc damunt la sorra humida, quan

el van despertar de mala manera. Eren dos guàrdies civils joves de bigoti fi, que el desvetllaren amb coces al costellam demanant-li els papers, que ell no duia. Els policies del barri sempre havien fet la vista grossa amb ell, fins i tot li donaven conversa perquè el veien inofensiu; aquests en canvi, li van dir que el duien a comissaria. Ja dalt del cotxe, s'ho pensaren millor i, amb un somriure sorneguer, el que conduïa va dir-li que com semblava desvagat, li buscarien feina. Es dirigiren als suburbis i més enllà, direcció Sabadell. Es van aturar prop de Barberà en un terreny immens, arrasat i ple de grues i d'excavadores, on creixien edificis com bolets, fets amb peces immenses que muntaven com si fossin joguines gegantines.

—Aquí seguro que te dan trabajo. Están construyendo una ciudad nueva. Vamos, espabila!... si no quieres ir a la cárcel o que te apliquen la Ley de vagos y maleantes! —va dir un dels guàrdies mentre el feia baixar i l'altre ja arrencava el cotxe.

En Gabriel desorientat va distingir lluny la silueta del Tibidabo i, fugint del brogit i el terrabastall de les màquines —com un gat que han marejat a dins d'un sac i l'han deixat al mig del no-res— es posà a caminar pel voral de la carretera per tornar a Barcelona. No havia avançat gaire, quan un cop de vent va aixecar un núvol espès de polseguera que l'envoltà i encegà, i tot seguit un camió carregat de totxanes el va envestir violentament. Quedà estès, desmanegat, com un drapot abandonat a la cuneta. Uns obrers que fumaven la cigarreta de mig matí, trobaren el seu cos. Se'n va fer càrrec l'autoritat ja que ningú sabia qui era, ni s'havia denunciat la seva desaparició; amb ell van inaugurar el cementiri de Collserola.

A la tardor, al barri de la Ribera el trobaren a faltar. La Mercè preguntà als clients i veïns si havien vist el Gabriel; no hi havia dia que no hi pensés. On t'has ficat amb aquest temps tan rúfol? es preguntava mentre tirava un grapat de cigrons a la cassola. Tenia l'esperança que l'aroma dels seus guisats el dugués aviat de tornada.

Aquell any els veïns van rebre, amb desconfiança de gat escaldat, la novetat d'unes inspeccions d'urbanisme al barri. Al carreró de la Mercè, on els comerços dels baixos eren caus sense ventilació, trobaren que molts dels pisos no tenien condicions d'habitabilitat i,

fins i tot, que algunes façanes semblaven cedir perillosament cap endavant; al cap de pocs mesos van fer tapiar tot el tram final del passatge on hi havia el bar de la Mercè. A ella li expropiaren la casa i quan li van adjudicar un pis a Ciutat Badia, encara li deien que havia tingut sort.

La Mercè, bandejada de tot el que era la seva vida, de cop i volta es sentí massa vella i sola per començar de nou, lluny dels carrers i placetes de la seva infantesa: enyorava el Born i la gent del barri de la Ribera i aquell cordial: bon dia i bona hora! que —tot i passar-les magres— els veïns es deien amb veu animosa. Trobava a faltar la colla d'avis, mossos i estudiants, que havien estat la seva clientela, i que ella tractava com la família que no tenia... Però sobretot es llanguia pensant en el Gabriel, aquell pobre rodamon de mirada tendra, que imaginava perdut donant tombs pel Born i aturant-se al pedrís prop de la seva cuina. Ella sempre tan arriada, ara es marcava entre pisos que li semblaven sense ànima...

Estrany destí del Gabriel i la Mercè, units en aquell exili. Un hi trobà la mort, l'altra la mort en vida.

Noelia Romina Ianni

GROC

Mai. Definitivament, mai abans, havia vist una cosa semblant. És clar, no és que amb set anys d'edat es pugui considerar que un ho hagi vist tot, però donades les circumstàncies, ella ja havia vist molt. Tot i així, això l'havia sorprès de tal manera que no es podia creure el que estava veient. Va decidir guardar el secret. Alguna cosa en el seu interior li va dir de manera irrefutable que era de vital importància que ningú, absolutament ningú, sabés de l'existència d'aquella cosa.

Mentre caminava en silenci, sota una pluja que semblava no mullar, la seva ment imparable no deixava de donar voltes a la seva perillosa troballa. No és que l'aparença de tal cosa fos desagradable o que inspirés temor, ans al contrari, però alguna cosa en la seva ànima es va regirar de tal manera en veure allò, que tot i estar envoltada per una humida i càlida brisa d'estiu, no podia evitar de tremolar. Pensava en totes les vegades que havia vist elements similars en els seus pocs llibres de contes, aquells que havien estat de la seva àvia quan era petita. Els havia vist de totes formes, mides i colors, al costat d'una infinitat d'altres elements producte de la fantasia d'escriptors i rondallaires. En les marcides fulles de tals llibres conviuen dracs, fades, dinosaures, follets... mars d'un blau infinit, selves de gegantins boscos, arcs de Sant Martí multicolors i saltants d'aigua dolça... tantes coses que

clarament no havien existit de veritat. Coses que només pertanyien a les pàgines d'un conte infantil. I no obstant això, ella l'havia vist. La cosa més bella mai imaginada, d'un color groc tan intens que semblava d'un altre món.

A l'escola ja l'hi havien advertit. I tots els nens sabien que els mestres mai mentien. La Senyoreta Jana, la seva mestra, a qui ella admirava i estimava amb devoció, de vegades els explicava històries de com havia estat el món, molts i molts anys enrere. De tant en tant, com si es perdés enmig de la classe, la Senyoreta Jana explicava als seus nens que antigament es podia jugar a les platges i deixar la vista perduda en un horitzó molt llunyà, marcat per una perfecta línia horitzontal que prometia a mercaders i aventurers una travessia llarga carregada d'històries i anècdotes. Ja ningú solcava els mars, i aquests tampoc eren de color blau... més aviat eren negrosos o marronosos. En tot cas, a ningú no li passaria pel cap trepitjar una platja, "quina idea tan desagradable!", va pensar ella.

L'única cosa que es podia veure des d'una platja era una infinitat de vaixells fàbrica que subministraven a les ciutats tot allò que era tan important i necessari per viure: des d'aigua, menjar i roba, fins a tecnologia, medicaments, comunicacions i entreteniment. El món funcionava perfectament, gairebé com un rellotge, gràcies a la feina de milers de persones que, embarcades en vaixells, procuraven una bona vida als que estaven en terra ferma.

Sempre havia estat així, i era un model de món perfecte. Ella ho sabia. La Senyoreta Jana se n'ocupava de recorda'ls-hi al finalitzar cada jornada d'estudi.

I no obstant això, tot i saber que tot en la seva vida era perfecte, ella, a la seva curta edat, entenia que aquella cosa groga havia de significar alguna cosa. Havia de protegir-la.

Havia de cuidar-la. Havia de procurar que no es morís, que creixés. La seva innocent consciència infantil, i aquest sisè sentit que tan viu es manté entre els més petits, així li feien intuir.

Va decidir d'investigar. Sempre li havia agradat jugar a ser detectiu, encara que aquest tipus de jocs no eren gaire ben vistos, i feien

enfadar la mare i el pare.

A la secció per a nens grans a la biblioteca de la seva escola, va descobrir uns arxius amb notícies breus que contenien la paraules claus que ella buscava.

El sistema universal de notícies era a través de grans panells lluminosos que hi havia a les cantonades de totes les ciutats. Així els habitants estaven sempre informats i sabien el que estava passant al seu voltant. Totes les notícies es gestionaven des del mar i tota la gent hi tenia accés mentre caminaven pels carrers. Hi havia un únic comunicador, de manera que no hi hagués informacions poc contrastades o no verídiques. Era un sistema molt útil. O això li havien explicat a l'escola.

Va trobar diversos titulars molt antics que no va arribar a entendre: “Es descobreix que tots els fruits amb llavors són nocius per la salut”

“Gràcies a la feina de milers de científics, s’elimina tot rastre de llavors en fruites i verdures”

“El gran mal de les ciutats, l’agricultura i la ramaderia, han estat prohibides pel govern. Ara viurem millor “

“Decret: l’aigua és per a ús exclusiu de les persones”

Sabia que s’acostava a la informació que tant anhelava.

Va ser llavors quan de sobte va veure, com un estel fugaç, una diminuta imatge molt semblant a la que havia descobert. Se’n veien milers d’elles en un camp infinit. N’hi havia de color vermell, rosa i morat. El peu de la foto deia: “Últim camp floral del món, minuts abans de ser exterminat”. L’article explicava que contràriament al que els antics pobladors havien cregut, les plantes, arbres i flors no beneficiaven en absolut a la vida de la Terra. Tot el treball que durant segles s’havia deixat en mans de la naturalesa, ara era gestionat de forma més eficient gràcies a la tecnologia i als avenços científics.

Paraules desconegudes com ara “pol·linització”, “CO2”, “hàbitat natural”, “ecosistemes” i tantes altres, ballaven davant dels seus

ulls. I per primera vegada en la seva vida va tenir la sensació que tot allò en el que creia no tenia fonament. Sentia al seu interior com les mentides s'enfonsaven, desgranant-se com dunes de sorra en una tempesta al desert. I quan ja no quedés res dempeus, i la pols i el soroll s'haguessin esvaït; ella, la seva perfecta flor groga, seguiria existint. Aquesta petita flor de pètals suaus com de vellut i de tija fràgil i trencadissa, era el testimoni viu i irrefutable que la naturalesa era indomable. L'home l'havia ignorat, menyspreat i fins i tot desafiat a un duel de forces. L'home creia haver guanyat la partida. Tot a la vida, cada decisió, es traduïa a xifres incomprensibles, a estadístiques i operacions financeres on ja no només es comercialitzava amb diners, sinó també amb taxes de natalitat, amb expectatives de vida, amb oficis i professions, i amb la ignorància absoluta de tots els qui sabien el que sabien gràcies a un sistema educatiu i informatiu monopolitzat per poques cares a l'ombra.

I ella ho va saber. Ho va saber amb total claredat, com si algú l'hi hagués dit a cau d'orella. Com si la flor mateixa li hagués parlat des de les entranyes de la terra.

Havia arribat el moment.

En aquell món "perfecte", ja res no tornaria a ser igual.

Marçal Botey Bigordà

L'ABSÈNCIA

Conserves el record d'aquell dia gris d'hivern, quan entaforat dins l'abric marró i ensenyant els genolls pelats, caminaves agafat de la mà de la mare. Cada matí, quan la ciutat es despertava, ella t'acompanyava a l'escola que aleshores era només de nois. T'agradava notar la seva mà càlida i segura. Aquell dia havia de ser com qualsevol altre.

Ella, una dona elegant i carinyosa, d'arrels andaluses, alta i amb el cabell recollit. Tu, un marrec de set anys, fill únic a jornada completa. Prou que demanaves un germanet (i havia de ser nen per a poder jugar a cotxes amb tu), però pel que es veu les pregàries no donaven el seu fruit. Una tarda d'estiu, mentre donaves voltes al llit intentant fer la migdiada, vas sentir una conversa pujada de to entre el pare i la mare. Ell li retreia les hores que es passava treballant (era del gremi de la confecció) o al club de lectura amb les amigues, i que quan tornava de treballar el sopar no estava fet. Aquell dia vas entendre que de ben poc servia resar un parenostre abans d'anar a dormir.

El pare era un senyor clàssic, distant i de costums mediocres, fill únic d'un matrimoni del barri de tota la vida amb parada al mercat,

de qui va heretar el negoci. Li agradava anar els diumenges a missa de dotze, acompanyat de la seva dona i, més endavant veure el seu fill amb l'uniforme d'escolanet. En acabat, anar al cafè de la plaça a jugar al dòmino mentre ella, corsecada, se'n tornava cap a casa a fer el dinar. No necessitava res més, ell.

Després de creuar la immensa portalada de ferro forjat i el descampat estèril que feia de camp de futbol a l'hora de l'esbarjo, va anar fins la porta de la classe. Aleshores les aules eren enormes (o potser ho recordes així perquè eres menut) i de colors monòtons, amb els pupitres arrencats i la pissarra negra darrere la taula del mestre. Si hagués estat un dia normal, la mare t'hauria fet un petó al front i hauria marxat, però va demanar al Pare Josep de parla-hi un moment a soles. Les parets gruixudes no van deixar sentir-te la conversa, però des del vidre de la porta vas veure com la seva silueta s'allunyava passadís enllà. Qui t'ho havia de dir que seria l'última imatge real que tindries d'ella.

Cinquanta anys més tard, després de la mort sobtada del pare, descobreixes una veritat que poc t'esperaves. Tot fent endreça de les seves coses, trobes una capsa de fusta de Juvé i Camps plena de cartes que la mare t'havia enviat i que tu no vas arribar a llegir mai (d'això se n'encarregava el pare). I reconstrueixes la història. Aquell dia d'hivern, després que la mare li expliqués al Pare Josep que seria uns dies fora cuidant la cosina de Granada que havia quedat vídua, amb llàgrimes als ulls va marxar de casa per a no tornar mai més. Després va venir (per quedar-se per sempre a casa) el rostre hermètic del pare i les preguntes sense resposta.

I de cop, una ràbia immensa per haver viscut d'esquena a la veritat et recorre tot el cos, per tots aquests anys d'absència fortuïta de la mare mentre tu creies que era ella qui no volia saber res de tu, per tots aquests anys d'haver acceptat la situació que vivies, sense ni tan sols dubtar-ne. Ara ho entens tot. En aquella època la situació a casa era massa complicada per fer-se duradora: el pare i la mare tenien maneres de fer ben diferents, l'un de costums rutinàries i l'altra amb ganes de tornar als seus orígens, obrir un negoci propi

i fer la seva. Se n'havien dit de tots colors i, tot i que mai no li havia posat la mà a sobre, el pare cada vegada respectava menys la mare. Així doncs, quan ella va plantejar-li el divorci (poc se'n parlava, aleshores), la societat tancada de l'època, que dictava la vida dels cristians, va encarregar-se de facilitar-li les coses al pare: "si te'n vols anar, ves-te'n! Però el nen es queda aquí", va dir, ignorant les súpliques de la mare per tenir-te al seu costat.

I descobrir la realitat del passat et posa trist. I plores. Plores com el nen de set anys que va perdre la mare per sempre.

Aurèlia Llach Cruz

PLANY DE L'ÀNIMA

L'Aleix en sortir va alçar els ulls cap al cel boirós. Lluny se sentien els trons i el cel s'estripava ferit pel llampec que la tempesta portava en el seu si. La humitat de l'aire i un vent fresc li fregaven el rostre. Lluny, el lladruc d'un gos trencava la monotonia de l'instant. Encara trigaria a fer-se fosc, i potser la pluja forta quedaria aturada abans de traspasar les muntanyes de ponent. Va encetar el camí amb un sospir i amb tots els dubtes interns.

Tenia necessitat de moure's, de cansar-se, es volia endinsar pel bosc que hi havia darrere les últimes cases i resseguir el camí costerut per arribar al punt on les aigües, vingudes de les muntanyes, s'ajunten i formen una cabalosa riera. Cabalosos eren també els seus pensaments. Un diàleg somort li omplia la ment i no parava d'analitzar-lo constantment. Volia donar aires nous a la seva existència, esborrar imatges que el col·lapsaven i li tenyien la vida d'un color opac. Havia de mirar endavant, oblidar, oblidar i per què no, plorar, plorar fins a quedar buit. Les llàgrimes li lliscaven calentes.

Li feia bé respirar l'olor de terra humida i la sentor de les herbes molles. Caminava capcot i malgrat el seu atapeït cervell, va decidir gaudir del passeig, del trepig de les pedres sota els peus i de la solitud d'aquells paratges. Necessitava copsar la calma que

esperava la pluja. Anhelava la quietud i l' assossec. Va respirar profundament fins a omplir-se el pit. Agraïa el fet d'estar sol.

Sentia de lluny la remor de la riera que baixava plena. Era l' únic soroll que l'acompanyava i com més amunt pujava, més fragorós era el clamor. A dalt de tot contemplaria l'espectacle de l'acoblament de les aigües, el barreig i la baralla dels líquids elements que a la fi es confonien i empenien la davallada.

El terreny estava xop i la pinassa relliscosa feia feixuga la pujada. Els arbres altius estiraven les branques volent tocar el cel, que ja deixava anar tota l'aigua amb un soroll estrany, sord i molt fort. Va arribar al cim. L'espectacle era meravellós. Les aigües folles, vingudes de lluny s'ajuntaven, confonent-se les unes amb les altres, saltant salvatges, doblegant matolls, arrossegant pedres i bardisses. L'Aleix quedà clavat i tot refent-se de l'esforç de la pujada admirava abstret tot el desplegament de la natura. La seva ment, revoltada, es barrejava amb els elements i el seu pensament es fonia amb el soroll del seu voltant. Se sentia abatut, fatigat, els retalls de vivències equívokes li omplien els pensaments de confusió. Era inquiet el sentiment que tenia alhora de llibertat i depressió profunda. Va tancar els ulls i restà immòbil. Hagués volgut que tot s'aturés i que res pogués torturar-lo. La seva consciència regirada el marejava. Disculpes i propòsits. Si pogués recomençar de nou... Va seguir pel viarany fangós que creuava per sobre de la riera; un pont vell de fusta i escardat, menjat pel temps i la humitat li donava pas a l'altra banda com una falsa abraçada.

La força del vent li arribava potent, les arrels de la natura cruixien sordes i les branques exultaven de dolor. Era quasi fosc i el món i el cel es desfeien damunt seu. El pont que encetava estava tan solitari com ell, i la força del paisatge l'abraçava com una nosa embuixada i la càrrega interna l'assecava com un arbre ferit pel llamp. Els peus se li enfonsaven dins de les bardisses que s'havien ensenyorit de l'entramat de la fusta, tova i gastada.

De sobte, una passa en fals dins d'una esquerdada va desfer el petit equilibri sota els peus. El seu cos s'esfondrava juntament amb terra, pedres i branques, espetegant contra les parets traïdores i plenes de verdet, esmunyint-se pendent avall. Un crit d'esglai

esgarrapà l'aire. Alenava, gemegava, després sanglotà esgarrifat. Per més que va intentar arrapar-se a qualsevol sortint de la paret, la caiguda era massa forta per poder raonar i amb la foscor que ja s'emparava de l'espai, rodolava esgarrinxant-se i rebent cops a tort i a dret. Les ungles esgratinyaven el fang i les herbes que el pendent d'aquell penya-segat tenia no li servien de res ja que anava relliscant i es rebolcava xisclant. Va quedar mig penjat d'un matoll gros que el va emparar d'anar a espetegar al remolí escumós. Espantat i contusionat no podia fer-se càrrec de la seva situació i amb desesperança va comprovar la seva minsa seguretat, penjat com estava, dolorit i desesperat.

El seu cap era una fermentació de pensaments incontrolats. Com s'ho faria per sortir d'allà, les forces l' abandonaven. Ningú no el trobaria a faltar, ningú no sabia on era. Tot el cos li tremolava de fred i de pànic. Res ni ningú no el podia ajudar. Acomodant la vista a la poca claror que tenia i no abandonant mai les arrels gruixudes del matoll que el sostenien va poder mig veure, amb la claror dels llampecs, altres branques que sobresortien. Amb molta cura que els peus no li rellisquessin va allargar un braç fins engrapar-les com una urpa, esgarrapant el fang i les punxes amb les ungles i les dents. Temptejant va aconseguir apuntalar les puntes dels peus. S'hi va arrapar i amb un udol de dolor va intentar escalar amb gemecs aquella paret inhòspita, tan freda i aspra que el tenia engolit, xuclant-li la vida. No volia morir, volia viure; i els esgarips de la seva gola es confonien amb els brams de la tempesta. El pànic l'atrapava i sentia l'ofec en els seus pulmons que explotaven cercant l'aire. Sanglotava esgarrifat.

Tenallat per la follia, alçava el cap, mirava enlaire, procurava reunir forces, no pensar en res que no fos remuntar, sortir. El cos extenuat lluitava per deixar-se anar o per la vida. Va intentar moure's, però els peus se li escorrien sobre el verdet de les roques. Volia arribar a una petita cavitat que aquell rocam li oferia. No gosava bellugar-se. No sabia si aquell repetjó era prou ample. No s'hi veia, sofria les brufades de l'aigua que l'empenyien amb empenta delirant cap a les punxes de la paret. Malferit i abatut, amb tot el seu alè esgotat, arribà a la petita sina i provà d'estirar-se sobre el ventre,

els gestos, iguals que un cuc dins d'una capsa esgratinyaven cautament el buit i retornaven al mateix lloc. S'empassava les llàgrimes amargues, i els punys colpejaven amb ràbia el mur relliscós de terra argilosa.

Mesurava la seva catàstrofe i la mena de mort que l'esperava: ofegat i massacrada. Es tornaria foll, bramava fort i dins d'aquest crit inútil exhauria tot el que li quedava de força. L'espantosa evidència era aclaparadora. Tot al seu voltant tremolava i s'enfonsava. Per sobre d'ell la vida continuava ? Ell la tenia esberlada !!!

L'instint de supervivència brusquement desvetllat maldava per salvar-se i remuntar la caiguda física i interna que el tenia atrapat en una teranyina. Les seves entranyes li recriminaven el seu comportament vergonyós i deshonest, que com una pel·lícula negra li anava desgranant fets i paraules verinoses que ell no hauria hagut de permetre mai. Les imatges que el confonien, li revelaven el trajecte solitari que com un tren impetuós l'exiliava en el seu interior. L'estrip de la seva consciència era tan profund com la foscor que l'empresonava. La nit vestida de dol filtrava els lluentons que els llampecs escampaven i tot l'entorn, envoltat de mort, s'apropava amb una estranya lluïssor.

La pluja li rentava les mentides. Arrapat a la pedra, recolzant-s'hi mig penjat, besava el fang que l'amarava, empassant-se la pluja i els plors. Tot ell era un tremolor i malgrat l'esforç emprat, tenia molt de fred. Respirava amb dificultat. No gosava moure's. La sang calenta li rajava del front i li entelava els ulls. Li costava respirar. Hauria de posar ordre als seus moviments, ja que potser s'atreveria, i .. com pogués retornaria al camí que el conduiria a... però era impossible. Va comprovar que una cama no l'obeïa i sentia un dolor profund, sobretot al pit, al respirar s'esqueixava per dins.

El fred i el tremolor voraçs com la fam s'estavellaven en el seu cervell confús. El pont vell de fusta, traïdor i desfet, li negava el retorn. Àngels i dimonis passejaven enfebrats i no podia decidir amb claredat. S'escampava un vel espès i silenciós que trencava la xarxa del seu capteniment .

Tot el boscatge es gronxava empès pel vent, la pluja densa i

impetuosa reforçava les pors de la nit, el fuetjava amb força falcant-lo contra la paret i cruixia amb mà de ferro sobre el seu cos. Els llampecs esclataven cobrint el paisatge de punts de llum i juntament amb l'eco de la tronada que retronjava pel barranc, componien una cançó agònica. Els espasmes van irrompre com un puny del fons del seu cor i prenién densitat a mesura que s'accentuava la basarda.

Cada espasme li recordava cada acció errònia amb què havia bastit els últims temps de la seva vida, com havia empastifat la seva conducta, com s'havia embrutit deixant que el suborn s'apoderés de la seva fam de diners i de glòria. Ara emergien del seu si com verins que lentament l'adolorien i li vomitaven tot l'entrellat d'injustícia. Papers, documents, intrigues, converses, tot formava part de la taca que li cobria l'ànima i com una foguera li cremava les entranyes.

Aquella bola de foc que li va fer escopir lava, ara es desfeia lentament. Sílabes, actes mòrbids, acrobàcies de paraules dansaven davant seu suspeses en el vent, tot s'esqueixava com fumerols apagats pel vent de la raó i la cendra s'escampava sobre les empremtes de la seva manipulació.

Tot esdevenia polsós en el fons de la seva ànima, però des dels seus sentiments més íntims solament el dèbil consol i una esperança poderosa el feia volar a través del plor emmudit. L'impuls intern i humà que hauria de sanejar les accions podrides. El document que ahir havia redactat i havia tramès al jutge, on hi confessava la seva vil acció malgrat mossegar-li la seva reputació, era l'alliberament del seu pecat, era la llum ferida que ompliria l'espai de foscor que ell havia creat, seria la música de llàgrimes en les unglades negres de les seves accions. Potser ell no ho veuria, però ara es desfarien totes les profanacions, tots els mots secrets, les paraules hipòcrites la traïció a les persones i a si mateix. Faria bategar la veritat per sobre dels turons de la justícia? Bufaria el vent fresc que alenaria després de la tempesta, complint el seu deure?

Tots els raonaments tenien l'olor de la veritat i despullat del vestit de la tristesa ja no es neguitejava per fer moviments inútils, sinó

que era capaç d'assaborir la seva incipient calma. Les pregàries que mai havien dit els seus llavis sortien del seu cor travessant regions insòlites que mai havia trepitjat, i enmig d'aquell pedregar tots els focs soterranis de la seva consciència van deslliurar-se al perdó.

Si pogués aguantar, esperaria l'albada que li retornaria la visió. Cridaria molt fort. S'ennuegava amb els sanglots i la seva gola desposseïda de força s'empassava les glopades de la seva desgràcia. El defalliment donava pas a la son dolça, al lliurament al no res.

Cada una de les seves veus va endolcir-se, perdien la forma i travessaven llunyanies d'immenses clarors. Eren un puntal en el seu naufragi de desolació. Pluja i vent encalmaven els seus llavis, els seus pecats? Viuria un nou present ? Tot era absurd... s'ensopia... no hi podia fer... res més...

Marta Fenoy Òdena

SOLA, A LA TERRA DELS MEUS ANCESTRES

Era agost i jo estava emprenent un viatge sola. Un viatge en el que feia temps que somniava. I el meu primer viatge on tot depenia de mi i ningú no m'esperava enlloc. Dins d'un autobús camí d'Almería, en un seient estret i incòmode on hauria de passar tota la nit, pensava en el que deixava enrere: les expectatives del que passaria en els propers dies, la necessitat de controlar la situació, les resistències a fer un viatge sola, la por del desconegut, o la creença que sense algú al meu costat no me'n sortiria. Sentia vibrar dins meu el que m'aconsellava el missatge del te que m'havia pres al matí: "empty yourself and let the universe fill you" (buida't i deixa que l'univers t'ompli).

Al cap d'unes quantes hores de viatge sense poder dormir, amb l'aire impregnat de condensació humana i d'algun ronc vingut d'algú d'un seient llunyà, ja no sabia si posar els peus damunt del cap de l'home del meu davant en un intent d'estirar-me, o envair la falda del noi del meu costat utilitzant-la de coixí per intentar dormir o cridar ben fort per l'autobús "No me siento las piernas!". Però no vaig fer res d'això. Em vaig posar a mirar la lluna plena per la finestra recordant com havia començat la motivació d'aquell viatge.

Feia dos anys jo em dirigia molt trista al tanatori de Terrassa:

s'havia mort el meu avi. Però me'n vaig endur una bona sorpresa quan en arribar-hi em vaig trobar amb un ambient familiar emotiu i alhora vital i alegre. Els més grans no paraven d'explicar anècdotes divertides del meu avi, i vaig descobrir que tota la vida havia sigut un bromista. Com la vegada que explicaven que havia construït una rata amb coixins i tela i l'havia posat a la vorera lligada amb un cordill. Ell s'esperava amagat que passés algú, i en aquell moment estirava del fil perquè la rata es mogués i la persona s'enduïa un bon ensurt. Ell seguia amagat rient a cor què vols.

Em vaig adonar que havia sigut com un desconegut per a mi. En aquell moment vaig tenir una estranya sensació, com si alguna cosa a la meua vida estigués coixa. I va ser d'aquí quan em va començar a rondar la idea de viatjar al sud, cap a les terres dels meus ancestres, a buscar les meves arrels.

I amb tots aquests records, allà a l'autobús, acompanyada per la lluna plena i sentint que el meu avi també m'acompanyava, em vaig adormir.

Quan em vaig despertar ja estava a Almería. Ho havia fet! M'havia atrevit a fer aquell viatge que tant havia somniat i estava allà! Malgrat el gran cansament i la son, estava molt emocionada. Em sentia feliç, valenta, capaç, i amb ganes d'aprofitar al màxim aquells dies.

Vaig visitar aquella ciutat, banyada pel sol i pel mar, plena de llum. M'hi vaig sentir acollida. Sentia en aquelles persones l'alegria, el goig de viure, el "salero andaluz"!

Al vespre, abans que es pongués el sol, me'n vaig anar a banyar a la platja. L'aigua estava molt remoguda i hi havia bandera groga. Primer, dins del mar, vaig començar a saltar les enormes onades, però era esgotador. Al cap d'una estona vaig decidir fluir al seu ritme, permetent que em portessin, sense esforç, sense lluitar, sense voler controlar la situació. I alguna cosa dins meu va canviar. Vaig sentir que m'estava apoderant. I vaig fer aquest reflexió per la meua vida: si no lluito contra els obstacles sinó que en gaudeixo i els aprofito, llavors succeeix que aprenc, creixo, s'obren portes, em sento lliure.

Aquell primer dia em vaig adonar molt conscientment de quin tresor

eren la família i els amics. M'havia atrevit a fer aquest viatge, i estava sola, però en cap moment em vaig sentir sola: les persones que estimava estaven amb mi dins del cor, i les sentia molt a prop. El segon dia vaig agafar un autobús cap al Cabo de Gata. Vaig arribar al poblet de San José i des d'allà vaig caminar fins a la Playa de los Genoveses. Pel camí la calor era gairebé insuportable, però el regal era el paisatge preciós i poder-me llançar de cap a l'aigua a l'arribar. Vaig bussejar una bona estona, gaudint del mar i el seu fons, gaudint del paisatge enlluernador, gaudint d'estar allà, gaudint de la llibertat.

Al tornar a San José havia d'esperar que arribés el meu bus cap a Almería, i vaig anar a prendre un batut de fruites a un bar. A la taula del meu costat hi havia tres persones que tenien una conversa interessant i m'hagués agradat parlar amb elles, però no m'hi atrevia. Per sort elles van iniciar una conversa amb mi i vam estar parlant una bona estona.

Em vaig adonar que en els dies que durava aquell viatge, havia viscut varies situacions on m'hagués agradat parlar amb algunes persones però no ho havia fet. I em vaig fer aquesta pregunta: per què a vegades faig exactament el contrari del que realment vull fer? Per què a vegades espero que siguin els altres els que s'apropin a mi, quan sóc jo qui em vull apropar a ells?

Això em va fer pensar que entre dues persones que no es coneixen, hi ha com un mur que les separa. Encara que estiguin assegudes de costat i hagin pujat al mateix autobús o hagin triat el mateix bar. Però si una de les dues trenca el gel, encara que només sigui fent un petit comentari a l'altre, pot passar una cosa màgica : que el mur es trenqui i aquelles persones descobreixin que no és casualitat que estiguin de costat i hagin coincidit en aquell moment, en aquell lloc. Les dues amb la conversa d'alguna manera poden créixer o intercanviar-se alguna informació que necessitaven. Com ho explica a la novel·la *Las 9 revelaciones*.

I vaig fer aquesta reflexió per la meva vida: quan vulgui una cosa, no he d'esperar que siguin els altres els que passin a l'acció: jo sóc capaç de fer-ho.

Com que m'havia enamorat del paisatge i l'energia del Cabo de

Gata, el tercer dia hi vaig tornar, preparada per estar tota la jornada de ruta i conèixer diverses platges paradisiàques. Feia núvol i molt vent. No hi havia ningú, i entre la solitud, el fort soroll del vent i el trencar de l'aigua contra les roques, el paisatge semblava molt més imponent encara de com l'havia conegut el dia anterior. Vaig anar caminant, entre sorra, matolls i roques, d'una cala a una altra. Perdent-me, trobant-me, passant por i emocionant-me, atrevint-me i descobrint. Gaudint del paisatge i sentint-me part d'aquella natura, de la roca, de l'aigua, del vent. Va ser una experiència molt intensa i bonica, molt especial.

I finalment, l'últim dia vaig agafar un autobús cap al poble on havia nascut el meu avi: Tabernas. Quan ja hi estàvem arribant, tot travessant el desert, em van començar a venir moltes emocions barrejades. Com seria el poble? Com m'hi sentiria? Què m'hi trobaria?

Quan vaig baixar de l'autobús vaig descobrir que eren "las fiestas del pueblo". Em van rebre un grup de 6 capgrossos i 8 músics del poble que passaven per tots els carrers tocant ben fort "y con tóo su arte". I a mi em van començar a saltar llàgrimes dels ulls. De l'impacte d'estar allà (que em semblava com a casa i alhora com un altre planeta on hagués arribat viatjant una setmana en coet), d'enyorança del meu avi, de sentir molt forta la presència dels meus ancestres. Vaig seguir els músics pels carrers del poble, plorant i rient alhora, dins d'un mar d'emocions.

Després em vaig dedicar a investigar sobre els meus ancestres. Buscava persones grans, pels bars i pels carrers, i cada vegada que m'aturava a parlar amb algú, es formava una rotllana al meu voltant. Tothom volia saber qui era jo, què volia, intentar-me ajudar. Opinaven sobre els meus possibles avantpassats. Deien que els cognoms dels meus besavis eren els que tenia gairebé tothom al poble (així que d'alguna manera tots devíem estar emparentats!). I m'explicaven coses de temps antics. Comentaven que després de la primera guerra mundial i de la depressió econòmica dels anys 30, allà no hi havia res més que pobresa, i l'única alternativa que tenien moltes famílies d'Almería era emigrar. Els meus familiars van ser dels primers que ho van fer. I jo estava allà, dins d'aquell

poble, a prop de la casa on havia nascut el meu avi, envoltada pel desert i “la Sierra”, sentint la calor d’aquelles terres, l’olor de sorra i arbustos, el caliu de la gent, la llum del sol. I m’imaginava què haurien viscut allà els meus ancestres, que havien trepitjat aquell mateix terra que jo trepitjava, immersos en la seva quotidianitat, que havien begut d’aquelles fonts del poble on jo també vaig veure, que havien estat dins d’aquella església on jo també vaig estar. Com s’havien sentit? Com havia sigut la seva vida allà? Com havien viscut el fet d’haver de deixar la seva terra?

Moltes preguntes es despertaven dins meu, ganes d’entendre, ganes de saber.

Sentint-me allà, envoltada de tota aquella energia, vaig comprendre que el que havia anat a buscar amb aquell viatge era a mi mateixa. Havien estat uns dies de pau, de creixement interior. Veia el món d’una manera diferent. Havia pres consciència de les coincidències, de que tot passa per alguna raó. M’havia deixat guiar per la meva intuïció, havia evolucionat cap a la bellesa.

Sabia que el meu viatge s’estava acabant. Però alhora sabia que tornaria. Allò només havia estat l’inici d’alguna cosa molt més gran. L’endemà, allunyant-me d’aquelles terres, mirava el paisatge des de la finestra de l’autobús, i sentia un despertar personal amb molta més consciència, seguretat en mi mateixa, confiança en la vida i felicitat. Tornava sentint-me molt més plena, acompanyada dels meus ancestres.

Mari Luz Gerona Micolau

TANGO

En Gerard, des que vivia a Las Toninas, feia una vida saludable amb caminades diàries. S'havia aprimat i havia deixat d'afaitar-se, portava els cabells blancs recollits en una cua. El treball a l'aire lliure li havia enfosquit la pell. Quan es mirava al mirall les arrugues envoltant-li els ulls i el front el feien sentir vell, però estava en millor forma que feia quatre anys.

Va entrar en el bar on solia anar a dinar i va seure per triar el menú. A la ràdio sonava un tango. Aquella música el va traslladar a un altre temps, quan assistia a classes de ball. Ell era maldestre, però a la seva dona li agradava ballar. La recordava vestida de negre amb els talons d'agulla i la faldilla estreta amb el tall al costat que li estilitzava la figura.

—Quan acabi la classe podem anar a sopar a l'italià del carrer Provença —proposà ella il•lusionada.

—Ho sento, però venen uns clients i avui no podrà ser. T'ho vaig dir ahir. No te'n recordes? —era una mentida més de les moltes que havia dit en l'últim any que van estar junts. El fet de no poder tenir fills els havia anat distanciant. El passat restava reclòs en els records.

A Las Toninas el temps lliscava sense pressa. Allí ningú no el coneixia. Es guanyava la vida dibuixant caricatures per als turistes

i venent pintures del paisatge. Qui li havia de dir que el seu hobby esdevindria el seu mitjà de vida. Si el pare no l'hagués pressionat amb l'estudi, hauria fet arts plàstiques.

Un home d'uns quaranta anys amb vestit gris i un maletí va passar pel costat de la seva taula.

—Perdoni, veig que està sol. Puc seure amb vostè? He de visitar uns clients d'aquí a una hora... Tinc una mica de pressa.

El bar estava ple i no s'hi va poder negar.

—Vaja, sembla que aquesta tardor no vol ploure —començà a xerrar el desconegut.

—Per aquí no —aclarí en Gerard.

Mestre dinaven van fer comentaris intranscendents sobre el menjar. De sobte, però, el desconegut el va sorprendre.

—Què pot portar a un home a deixar-ho tot i a fer creure a la seva família que ha mort?, tot traient el paquet de tabac i deixant-lo sobre la taula.

Aquella pregunta li gelà la sang. Se li començà a regirar l'estómac i notà com li començaven a suar les mans.

—Bé, jo... no en tinc ni idea —intentant que no li tremolés la veu.

—Avui he vist un reportatge a la televisió. Diuen que hi ha persones que desapareixen per voluntat pròpia. Miri què li dic, jo crec que no seria capaç de deixar-ho tot. S'ha d'estar molt desesperat, no creu?

—Do... doncs... no sabia dir-li.

Va deixar el flam sense tastar i es va aixecar de sobte buscant uns pesos dins la cartera.

—He de tornar a la feina — s'aixecà de sobte i els deixà sobre la taula.

—Jo estic de pas, que tingui un bon dia —va concloure el desconegut encenent una cigarreta.

En Gerard no va respirar tranquil fins que no va estar ben lluny del bar. Sospitava que aquell home l'havia reconegut. Va agafar la furgoneta i va sortir en direcció a Tapalqué. Tornaria a canviar de ciutat i de feina.

En Gerard portava quatre anys fora de Barcelona. Al principi va gaudir de cada moment passat amb la Laia. La seva escapada

amb la secretària va ser una fugida endavant. Ell no tornaria mai. No se sentia digne de perdó. L'havia fet massa grossa. S'havia enamorat d'una noieta i amb ella va voler viure una segona joventut. Va marxar com un lladre sense dir-ne res a ningú. La família, al principi, creia que potser l'havien segrestat. Més tard, que havia tingut un accident i que el cos no s'havia trobat. D'aquí a dos anys declararien mort en Màrius Solius i Romanyà i ell hauria de continuar fent-se dir Gerard Llopis la resta de seva vida.

L'amor tot ho pot, es deia, mentre preparava la fugida i anava desviant diners de les vendes de les seves accions a un compte corrent al seu nom a les Maldives. Ho havia donat tot per l'empresa des que entrà com a becari mentre estudiava econòmiques. Ara, a prop dels cinquanta, la volien vendre a una multinacional. Què faria si es quedava a l'atur? Com podria fer front a les despeses a les quals estava acostumada la seva dona: la casa de Mallorca, el iot acabat de comprar, els viatges i les operacions d'estètica a les que s'havia afeccionat últimament.

Coneixia casos de directius coneguts que les havien passat molt magres al quedar-se a l'atur en una edat semblant. A més, amb la crisi actual, difícilment trobaria una feina com la seva. La Laia sempre atenta a les seves demandes, amb aquell ulls de mar i un somriure al llavis, sempre encoratjant-lo i veient els seus punts forts, la seva dedicació... el va enlluernar. Sense adonar-se'n les hores que passaven junts al bar i al restaurant van anar augmentant. Amb ella podia parlar de tot. De mica en mica la relació es va anar fent més estreta. El fet que ell li proposés independitzar-se i llogar un pis per a ella sola va ser el desencadenant de trobades cada cop més íntimes. Ell, quan ho va tenir clar, li va proposar de fugir plegats.

La Laia no havia sortit mai d'Espanya. No tenia gaire relació amb el pare des que la mare va morir feia dos anys. Havia volgut ser independent i fer la seva vida treballant i estudiant. Havia viscut en un pis compartit amb d'altres estudiants. En Gerard li ofería viatjar, era atent i afectuós. Cap dels seus amors anteriors amb nois de la seva edat havia anat bé i ella havia patit perquè s'enamorava fàcilment. Van viatjar per Amèrica del Sud durant tres anys. Quan

els diners començaren a escassejar en Gerard va començar a treballar del que trobava. La Laia va rebre notícies del pare. Li havien diagnosticat un càncer molt avançat. La veritat era que estava cansada de fugir perquè en Gerard tenia l'obsessió que el buscaven i a la més mínima sospita havien de fer les maletes i sortir sense acomiadar-se. No hi havia temps per fer amics, sempre havia de vigilar el que deia i recordar les mentides dites. Havia arribat el moment de tornar a casa.

A ella no la buscaven. Havia dit als amics i a la família que estava a Amèrica del Sud per treballar en una filial de la seva empresa farmacèutica d'agent comercial. Això li permetia viatjar per tot el continent. Ara explicaria que tornava per tenir cura del pare i perquè els enyorava a tots. Estava cansada de viatjar i no tenir un domicili fix. Tornaria encara que, en marxar a correu, no li asseguressin feina en la filial d'Espanya. Tenia els arguments a punt. El Gerard va acceptar que ella havia de tornar a Espanya ara que el pare estava tan malat, encara que això els separés. Era filla única i havia d'ocupar-se de tot: del pare, de la casa pairal, de les terres...

—He estat molt feliç tot aquest temps —li xiuxiuejà la Laia a cau d'orella, camí de l'aeroport. Escriu-me, per dir-me com estàs.

—Sento haver-te allunyat del teus —mentre li queien les llàgrimes.

—T'estimo. Saps que no diré res, estigues tranquil.

La vida t'ensenya i ell havia après a viure al dia, a gaudir cada instant, a passar desapercebut i substituir els amics pels coneguts que anava trobant al llarg del seu camí.

.....

Una pluja fina començava a caure i des de la finestra de l'oficina es veien aparèixer paraigües que acolorien el carrer. El detectiu assegut davant la taula de treball agafà el telèfon i marcà d'esma el número de la Laia.

—Digui —contesta una veu jove de dona

—Parlo amb la senyoreta Laia Comas? —buscant la cigarreta i apropant-se-la als llavis.

—Estava esperant notícies seves. Com va tot?—contestà tota esperançada.

—Ho sento, senyoreta Comas, però no he parat de buscar i no he trobat el seu amic. No hi ha ningú que em sàpiga donar cap pista —encenent la cigarreta.

—Però... això... no pot ser—amb un fil de veu.

— Porto més d'un mes buscant-lo. He ensenyat la foto a tothom. He preguntat en pensions i hotels de tota mena al llarg de la costa, com vam quedar, però no ni ha rastre del seu amic —mirant-se de reüll la foto que hi ha sobre la taula, al costat de l'expedient. S'hi veia un home d'uns cinquanta anys ben afaitat, amb el cabell curt i algunes cabells blancs al costat d'una noia que no arribava als trenta d'ulls color de mar.

—Però... si no fa ni un mes em va enviar una carta des de Las Toninas —fixant-se amb el mata-segells de la carta doblegada mil vegades que portava sempre a la cartera.

—Miri estic tan obsessionat amb aquest cas que fins i tot és el meu tema de conversa quan vaig en un taxi o conec algú en un bar, per veure si em poden donar alguna pista —arxivant l'expedient.

—No sé com posar-me en contacte amb ell i tinc molt bones notícies per donar-li —acaronant-se la panxa.

—Vostè mana, senyoreta; però, si vol que li sigui sincer, no em sembla gaire ètic haver de continuar cobrant-li sense tenir cap indicati d'on pot estar —va insistir escurant la cigarreta.

—És que jo, ara per ara, no puc viatjar en avió —notava com les llàgrimes li començaven a caure molt de pressa.

—Hi ha qui fuig per no ésser trobat, no li sembla? —apagant la cigarreta al cendrer ple a vessar.

—Però és que... jo... me l'estimo.

Ajuntament de Terrassa

Cultura

www.terrassa.cat/cultura

Compromís amb
el llibre blanc
de la cultura
a Terrassa

ATENEU

TERRASSENSC